

224737 - ئايدۇرۇملاردا ئۆزىنى يوشۇرۇش ئۈچۈن كىرىست بەلگىسى ئېسىشنىڭ ھۆكۈمى قانداق بولىدۇ؟

سوئال

بەزى مۇسۇلمانلار ئۆز يۇرتىدا يۈز بەرگەن ئۇرۇش ياكى باشقا ھادىسىلەر سەۋەبىدىن ياسالما پاسپورتلار بىلەن ياۋرۇپا دۆلەتلىرىنىڭ ۋەتەنداشلىقىنى كۆتۈرۈپ ياۋرۇپا دۆلەتلىرىگە سەپەر قىلىشقا مەجبۇر بولۇپ قالىدۇ، بەزى كىشىلەر ئايدۇرۇم خىزمەتچىلىرىنىڭ گۇمانلىنىپ قالماسلىقى ئۈچۈن ئايدۇرۇمغا كىرگەن ۋاقىتتا كىرىست بەلگىسى ئېسىۋالىدۇ، يۇقىرىقىدەك ئەھۋال ئاستىدا كىرىست بەلگىسى ئېسىۋالسا قانداق بولىدۇ؟، بۇ ھەقتە چۈشەنچە بېرىشىڭلارنى ئۈمىد قىلىمىز.

تەپسىلىي جاۋاب

بارلىق گۈزەل ماختاشلار ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى بولغان ئاللاھقا خاستۇر. پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا، ئۇنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرى ۋە ساھابىلىرىغا ئاللاھ تائالانىڭ رەھمەت سالاملىرى بولسۇن.

بىرىنچى: "كىرىست ئوچۇق-ئاشكارا كاپىرلارنىڭ دىنى شۇئارىدۇر" بۇ ھەقتە ئىبنى قەييىم رەھىمەھۇللاھ "ئەھكام ئەھلى زىمىمە" ناملىق ئەسەرنىڭ 3-توم 1240-بەتتە بايان قىلغان. شۇنىڭ ئۈچۈن كىرىست بەلگىسى ئېسىشنىڭ دىنىمىزدا چەكلەنگەنلىكىدە ئۆلىمالار ئارىسىدا ئىختىلاپ يوق.

"كۆۋەيت پىقھى مەجمۇئەسى" ناملىق ئەسەرنىڭ 12-توم 88-بىتىدە مۇنداق بايان قىلىنغان: "مۇسۇلماننىڭ كىرىست بەلگىسى ياسىشى، ياكى كىرىستنى ئىپادىلەيدىغان نەرسىلەرنى ياسىشى، باشقىلارغا بۇيرۇتۇپ ياسىتىشى، ئۇنى ساقلىشى بويىنچا ئېسىۋالسىۇن ياكى ئاسمىسۇن، بىر جايغا تىكلەپ قويسۇن ياكى قويمىسۇن ئوخشاشلا توغرا بولمايدۇ". كۆپلىگەن ئۆلىمالار بۇنداق قىلغان كىشىنىڭ كاپىر بولىدىغانلىقىنى ئوچۇق بايان قىلدى.

ھەنەپىي مەزھەپ كىتاپلىرىدىن بىرى بولغان "پەتاۋا ھىندىيە" ناملىق ئەسەرنىڭ 2-توم 276-بىتىدە مۇنداق بايان قىلىنغان: توغرا قاراشتا مەجۇسى-ئاتەش پەرەسلەرنىڭ باش كىيىمىنى كىيگەن ئادەم كاپىر بولىدۇ، ئەمما ئىسسىق ياكى سوغۇقتىن ساقلىنىش ئۈچۈن رۇرۇرەت بولۇپ كىيگەن بولسا ھېچنەرسە بولمايدۇ. قەدىمقى زاماندىكى غەيرى دىندىكى كىشىلەرنى دوراپ كەمەر باغلىغان بولسا كاپىر بولىدۇ ئەمما ئۇرۇش مەيدانىدا كاپىرلانى ئالداش، مۇسۇلمانلارغا ئاخبارات توپلاش ئۈچۈن تاقىغان بولسا بولىدۇ".

يەنە ھەنەپىي مەزھەپ كىتاپلىرىدىن بىرى بولغان "مەجمەئەل ئەنھار فى شەرھى مۇلتەقەل ئەبھار" ناملىق ئەسەر 1-توم 698-بەتتە مۇنداق بايان قىلىنغان: توغرا قاراشتا مەجۇسى-ئاتەش پەرەسلەرنىڭ باش كىيىمىنى كىيگەن ئادەم كاپىر بولىدۇ، ئەمما ئىسسىق ياكى سوغۇقتىن ساقلىنىش ئۈچۈن ياكى ئەسىرگە چۈشۈپ قالغان بولسا بۇنىڭدىن قۇتۇلۇش ئۈچۈن كىيگەن بولسا بولىدۇ".

قازى ئىياز رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: "ئومۇمى مۇسۇلمانلارنىڭ بىرلىككە كەلگەن قارىشىدا، كاپىردىن سادىر بولىدىغان ھەرقانداق ئىش-ھەرىكەتنى قىلغان كىشىنى كاپىر دەيمىز، گەرچە ئۇنى قىلغۇچى شۇ ئىشنى قىلىپ تۇرۇپ مەن مۇسۇلمان دېگەن تەقدىردىمۇ.

مەسىلەن: بۇتقا چوقۇنۇش، كۈنگە چوقۇنۇش، ئايغا چوقۇنۇش، كىرىست بەلگىسى ۋە ئوتقا چوقۇنۇش، چېركاۋلارغا بېرىش، ئۇلار بىلەن مۇئامىلە قىلىش، ئۇلارغا ئوخشاش كەمەر تاقاپ باشلىرىنى ئوراش قاتارلىقلار.

ھەقىقەتەن مۇسۇلمانلار بۇنداق ئىشلارنىڭ پەقەت كاپىرلاردا تېپىلىدىغانلىقى، بۇنداق ئىش-ھەرىكەتلەرنىڭ كاپىرنىڭ ئالامەتلىرى ئىكەنلىكى، گەرچە بۇ ئىشنى قىلغۇچى ئۆزىنى مۇسۇلمان دەپ ئېلان قىلىشىمۇ كاپىر بولىدىغانلىقىغا ئىنتىپاققا كەلگەن." [ئەششىپا بىتەرىپى ھوقۇقۇل مۇستەپا" ناملىق ئەسەر 2-توم 611-بەت].

ئىلمى تەتقىقات دىنى پەتىۋا تەشۋىقات كومىتېتى ئۆلىمالىرىدىن: كىرىست ئېسىنىڭ ھۆكۈمى توغرىسىدا سورالغاندا، ئۇلار جاۋاب بېرىپ: "كىرىست ئاسقان كىشىگە ئۇنىڭ ھۆكۈمى، ئۇنىڭ خىرىستىئانلارنىڭ دىنى شۇئارى ئىكەنلىكى بايان قىلىپ بېرىلسە، ئۇنى ئاسقان كىشى، كىرىست بەلگىسىنىڭ خىرىستىئانلارغا ئائىت ئىكەنلىكىنى بىلىپ تۇرۇپ ئۆزىنىڭ قىلغان ئىشىغا رازى بولۇپ بۇ قىلمىشىنى داۋاملاشتۇرسا، ئۇ كىشىنىڭ كاپىرلىقىغا ھۆكۈم بېرىلىدۇ. بۇ توغرىدا ئاللاھ تائالا مۇنداق دېگەن: **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَىٰ أَوْلِيَاءَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ** تەرجىمىسى: ئى مۇمىنلەر! يەھۇدىي ۋە ناسارالارنى دوست تۇتماڭلار. ئۇلار بىر - بىرىنى دوست تۇتىدۇ. سىلەردىن كىمكى ئۇلارنى دوست تۇتىدىكەن، ئۇمۇ ئەنە شۇلاردىن سانىلىدۇ، ئاللاھ زالىم قەۋمنى ھەقىقەتەن ھىدايەت قىلمايدۇ. سۈرە مائىدە 51-ئايەت].

زۇلۇم مۇتلەق بايان قىلىنسا ئۇنىڭدىن چوڭ شېرىك مەقسەت قىلىنىدۇ، كىرىست تاقاش خىرىستىئانلارنىڭ ئۆز گۇمانى بويىچە ئىسا ئەلەيھىسسالامنى ئۆلتۈردۇق دېگەن دەۋاسىغا مۇۋاپىق كەلگەنلىكتىن ئىبارەت بولۇپ، ئاللاھ تائالا قۇرئان كەرىمدە ئۇلارنىڭ گۇمانى قارىشىنى يالغانلىقىنى بايان قىلىپ مۇنداق دەيدۇ: **وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلَكِنْ شُبِّهَ لَهُمْ** تەرجىمىسى: ۋاھالەنكى، ئۇلارنىڭ ئىسانى ئۆلتۈرگىنىمۇ يوق، دارغا ئاسقىنىمۇ يوق ۋە لېكىن ئۇلارغا شۈبھە سېلىندى (يەنى ئىسانى ئاستۇق

دەپ گۇمان قىلىپ، ئىسا ئەلەيھىسسالامغا ئوخشاپ قالغان باشقا بىرسىنى ئاستى). [سۈرە نىسا 157-ئايەت]. ئىلمى تەتقىقات دىنى پەتىۋا تەشۋىقات كۆمىتېتى پەتىۋالار مەجمۇئەسى 2-توم 119-بەتتىن ئىلىندى].

پەزىلەتلىك شەيخ ئابدۇرەھمان بەرراڭ مۇنداق دەيدۇ: "ھەممەيلەنگە مەلۇمكى، كىرىست بەلگىسى خىرىستىئانلارنىڭ چېركاۋى ۋە ئۆيلىرىدە چوقۇنىدىغان بۇتلىرى، ئۇلار بۇنى بويۇن ۋە مەيدىلىرىگە ئېسىۋالىدۇ، بۇ خىرىستىئانلارنىڭ دىنى شۇئارى، ھەرقانداق ئەھۋال ئاستىدا بۇنى ئېسىش مۇسۇلمانلارغا ھارام بولىدۇ.

مۇسۇلمان ئۆزىنىڭ خىرىستىئان ئىكەنلىكىنى ئاشكارا قىلىش ئۈچۈن كىرىست ئاسقان بولسا، بۇ ئۆزىنىڭ خىرىستىئانلارنىڭ دىنىغا مۇۋاپىق كەلگەنلىكىنى ئاشكارا قىلىشتۇر، خىرىستىئانلارنىڭ دىنىغا مۇۋاپىق كېلىش دېگەن ئاللاھ تائالاغا كاپىر بولغانلىقتۇر. ئەمما ئۆز نەپسىدىن ئەنسىرەپ ياكى مەجبۇرى ئاسقان بولسا بۇنىڭغا گۇناھ بولمايدۇ. بۇ توغرىدا ئاللاھ تائالا مۇنداق دېگەن: **مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِهِ إِلَّا مَنْ أَكْرَهَ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيمَانِ تەرجىمىسى: كىمكى ئاللاھقا ئىمان ئېيتقاندىن كېيىن ئىماندىن يېنىۋالسا، - قەلبى ئىمان بىلەن مۇستەھكەم تۇرسىمۇ مەجبۇرلاش ئاستىدا (ئاغزىدىلا) ئىماندىن يانغانلىقىنى بىلدۈرگەنلەر بۇنىڭدىن مۇستەسنا. [سۈرە نەھل 106-ئايەت].**

بۇنىڭ شەرىئەتتىكى ھۆكۈمىنى بىلمەي ئاسقان بولسا، بىلمەسلىكى سەۋەبىدىن كەچۈرۈم قىلىنىدۇ. ئەمما خوشامەت قىلىش يۈزىسىدىن ئاسقان بولسا بۇنداق قىلىش ھارامدۇر. مەزكۇر ھالەتتە ئۇ كىشىنىڭ ئاللاھ تائالاغا كاپىر بولۇش خەۋىپى بار. مۇسۇلمان كىشى ئاللاھ تائالا چەكلىگەن ئىشلاردىن ھەزەر قىلىشى كېرەك، كاپىرلارغا ئوخشاپ قىلىشنىڭ تۈرلىرىنى ئۇلۇغلىغان كىشىگە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ بۇ سۆزى كۇپايدۇر. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام: **ئىسلامنىڭ غەيرىدىكى يات قەۋمگە ئوخشىۋالغان كىشى شۇلاردىن بولىدۇ، دېگەن. [ئەبۇ داۋۇد رىۋايىتى 4031-ھەدىس].**

شۇنىڭ ئۈچۈن بۇنداق ئىشلاردىن ھەزەر قىلىش زۆرۈر بولىدۇ. ئاللاھ تائالا ھەممەيلەننى تېنچ-سالامەت قىلسۇن. ئاللاھ تائالا ھەممىدىن توغرىنى ياخشى بىلگۈچىدۇر". <http://ar.islamway.net/fatwa/8605> بۇ ئۇلۇنۇشقا مۇراجىئەت قىلىنۇن.

يۇقىرىدا بايان قىلىنغان دەلىللەرگە ئاساسەن، سوئالدا ئىشارەت قىلىنغان مۇسۇلمان كىشى شۇنداق قىلىشقا قىستالغان بولسا، ئۇنداق قىلىنغان ئەھۋالدا يالغان ۋە تەنداشلىقى ئاشكارا بولۇپ، تۈرمىگە تاشلىنىدىغان ياكى ھاياتىغا خەۋەپ يېتىدىغان ئەھۋال ئاستىدا، بۇنىڭ ئۈچۈن گۇناھ بولمايدۇ، يەنى ئۇ ئىشنى قىلىش جەريانىدا قەلبى ئىمان بىلەن تىنچلانغان ھالدا مەزكۇر ئىشنى قىلىشقا مەجبۇر بولغان بولسا ئۇنىڭ ھۆكۈمى باشقا ئەلۋەتتە.

ئەمما ئۇ كىشىنىڭ ئەھۋالى مەجبۇرلىنىش ۋە زۆرۈرىيەت ھالىتىگە يەتمىگەن بولسا ئۇنداق قىلىشى توغرا بولمايدۇ.

ئۆز يۇرتىدىن چېقىپ كېتىشكە مەجبۇر بولۇپ قالغان كىشىنىڭ ھالى بىلەن كىرىست ئېسىشقا مەجبۇر بولۇپ قالغان كىشىنىڭ ھالىنىڭ ئارىسىنى ئايرىش كېرەك، ئىنسان بەزى ۋاقىتتا تۈرمىگە كېرىپ قېلىشتىن ۋە ھاياتىنىڭ خەۋپكە ئۇچراشتىن ئەنسىرەپ يۇرتىدىن چېقىشقا مەجبۇر بولىدۇ، لېكىن كىرىست ئېسىش بولسا مەجبۇرلىنىشنىڭ ئورنىدا بولمايدۇ، كىرىست ئاسمىدا تۈرمىگە تاشلىنىدىغان ۋە ھاياتىغا خەۋەپ يېتىدىغان ئىشلار بولماسلىقى مۇمكىن. (شۇنداقلا، كىرىست ئېسىپ يۇرۇپ ياۋرۇپاغا بارماستىن مۇسۇلمان دۆلەتلەرنىڭ بىرىگە بېرىشى ئەۋزەلدۇر).

بۇنداق مەسىلىدە بەك ئېھتىيات قىلىش كېرەك، ئىنسان ئۈچۈن قىلسا رۇخسەت بولىدىغان ھالەتتىكى زۆرۈرىيەت بىلەن رۇخسەت قىلىنمايدىغان زۆرۈرىيەتنىڭ پەرقىنى بىلىش كېرەك. زۆرۈرىيەت بولغاندىمۇ سەۋىر قىلسا، كاپىرلارنىڭ دىنى شۇئارىنى كۆرۈرۈپ چىقىمىسا ياكى كۇپرى سۆزىنى سۆزلىمىسە، ھەتتا ئۆز نەپسىدىن ئەنسىرىگەن تەقدىردىمۇ سەۋىر قىلسا ياخشى بولىدۇ.

گەرچە زۆرۈرىيەت بولغاندا كاپىرلارنىڭ دىنى شۇئارىنى ئاشكارا قىلىش رۇخسەت، دۇرۇس بولسىمۇ لېكىن دۇنيالىق ئىشلارنى دەپ ئىمان ئېتىقادىدىن ئېغىزدا بولسىمۇ ۋاز كەچمەستىن ئىماندا كەسكىن تۇرسا ئەلۋەتتە ئۇنىڭ ئەجرى كاتتىدۇر.

پىتىدىن ۋە ئۆلۈمدىن قورقۇپ، ھاياتىنى ۋە دىنىنى ساقلاپ قىلىش ئۈچۈن قېچىش يوللۇق بولۇپ، بۇ يۇقىرىقىدەك ئەھۋاللار ئاستىدا ھەر كىشىنىڭ ئەھۋالى بويىچە پەرز ياكى مۇستەھەب بولىدۇ.

ئاللاھ تائالا ھەممىدىن ياخشى بىلگۈچىدۇر.